

УДК 371.321:004

С. І. НЕТЬОСОВ (канд. пед. наук, доц.)

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля,
навчально-науковий інститут праці та соціальних технологій,

С. Ф. НЕТЬОСОВА (вчитель-методист)

Комуніальний заклад «Луганський навчально-виховний комплекс
спеціалізована школа I ступеня-гімназія № 42»

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СИСТЕМІ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ ІСТОРІЇ

Робота спрямована на дослідження та узагальнення методів та цілей використання ІКТ у позакласній роботі вчителя історії.

У статті аналізуються «Бал XIX століття», ретровечоринка «Ми із джазу», судовий процес за проблемою: «Хто винний у розв'язанні Другої світової війни?» Зазначено, що підготовка та проведення заходів знайомить з культурними традиціями епохи, формує співчуття до жертв війни, виховує неприйняття агресії та ксенофобії, вдосконалює навички роботи з ІКТ. Особливе значення у виховному процесі автори бачать у високо емоційному заході «Реквієм», духовно-моральне значення якого на недосяжну височинь підняли функціональні можливості ІКТ.

Використання ІКТ у позакласній роботі вчителем історії надає додаткові ефективні можливості для виховання громадсько-гуманістичних почуттів, досягнення катарсису.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, виховний процес, виховний потенціал, позакласна робота з історії, гуманізм, катарсис.

Постановка проблеми. Сучасне суспільство характеризується розвитком інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), які активно використовуються у всіх сферах життя. Важливість розвитку та впровадження ІКТ підкреслюється, наприклад, в документах прийнятих країнами-членами Європейського союзу та Ради Європи, таких як: Стратегії «ЄС – 2020», Лісабонська стратегія, Окінавська Хартія глобального інформаційного суспільства тощо.

Впевнено й стрімко ІКТ займають своє місце у навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи і в Україні. Державна програма «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці», Закон України «Про Національну програму інформатизації», Закон України «Про основні засади інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 рр.» та інші спрямовані на створення та розвиток інформаційного суспільства, фундаментом якого виступає процес використання ІКТ в освіті. Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1722-р схвалена Концепція державної цільової програми впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх закладів ІКТ «Сто відсотків» на період до 2015 року. У зазначених документах підкреслюється, що інтеграція ІКТ у систему освіти спрямовується на забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення, формування всебічно розвиненої особистості.

Сьогодні не існує шкільного предмета в процесі вивчення якого не застосовуються ІКТ. Організації системи навчання в загальноосвітніх навчальних закладах з використанням ІКТ присвятили свої дослідження Н.Сороко (українська мова), М.Головань, Т.Дубова, М.Желдак, О.Смалько (математика та інформатика), Л.Лісіна, П.Маланюк (фізика), С.Каяліна (хімія), В.Корнєєв (географія), Д.Десятов, Т.Ладиченко, О.Мокрогуз, О.Худобець, (історія), С.Антоненко, В.Волков, І.Власенко, С.Нетьосов (правознавство), В.Краснопольський (англійська мова), О.Ващук (трудове навчання), В.Отенко, В.Штепа (музика) тощо. Дослідники підкреслюють, що ІКТ сприяють підвищенню якості знань, мотивації навчання, розвитку творчого потенціалу особистості, розвивають самостійність учнів, їхні вміння та навички щодо пошуку, аналізу та відбору знайденого матеріалу, в підлітків підвищується самооцінка, розвивається самоконтроль.

Вважаємо, що ІКТ мають значний виховний потенціал, який найбільш ефективно та повноцінно реалізується в рамках системи роботи, що поєднує навчальний та виховний потенціал шкільних предметів. На нашу думку ці елементи системи є взаємодоповнюючими складовими роботи вчителя.

Аналізу проблематики використання ІКТ у виховному процесі присвятили свої роботи значна кількість вчителів-предметників. Так, О.Бурлака акцентує увагу на досвіді використання ІКТ в організації виховних заходів патріотичного спрямування [1], Л.Нежданова досліджує процес

використання ІКТ у позакласній роботі з метою формування гуманістичних цінностей старшокласників [7], Т.Отрошко зупиняється на питаннях використання синергетичного підходу до організації позакласної виховної роботи з використанням ІКТ [9]. Цікавий досвід використання ІКТ та можливостей Інтернету у вихованні учнівської молоді надають Л.Киян [6] та Г.Зиммель [5], формуванню духовних цінностей у процесі впровадження проектної методики виховного спрямування з використанням ІКТ у позакласній роботі з математики та інформатики присвячена праця О.Гончарик, Н.Олефіренко, С.Ходоровської [4], досвід використання інформаційних технологій для формування особистісних якостей (самоаналіз, саморозвиток, самореалізація) пропонує І.Гончарова [3], у матеріалах Харківської гімназії № 47 надається опис моделі «Інформаційно-комунікаційні технології навчально-виховного процесу» де питанню організації виховної роботи з використанням ІКТ надається особливе місце [8]. Л.Гой знайомить з досвідом використання ІКТ по формуванню толерантності, культури мовлення, бережливого ставлення до державного майна в процесі виховної діяльності з інформатики [2].

У реалізації поставлених цілей педагоги використовують мережеві ресурси Інтернету, соціальні сервіси web – 2.0, функціональні властивості та дидактичні можливості ІКТ – гіпертекст, інтерактивність, мобільність, комунікативність, мультимедіа, моделювання та продуктивність, на основі яких у процесі виховної роботи вчитель спрямовує діяльність учнів на проведення наукових досліджень, підготовку проектів, проведення презентацій, зйомку та монтування відеофільмів тощо, в ході чого йде процес формування, вдосконалення компетентностей, вирішуються питання виховного характеру.

Отже, аналіз публікацій дає підставу стверджувати, що сьогодні ІКТ стали невід'ємною частиною системи навчально-виховної роботи загальноосвітнього закладу. Вчителі активно використовують ІКТ в організації та проведенні виховної і позакласної роботи з предмета.

Мета статті. Дослідити, проаналізувати та узагальнити методи та цілі використання ІКТ у системі виховної та позакласної роботи вчителя історії.

Виклад основного матеріалу. Україна сьогодні переживає складні часи, що вимагає від кожного любові до своєї Батьківщини, активності, ініціативи, творчості, готовності до пошуку, бажання, вміння та можливостей знаходження компромісу для вирішення складних, гострих, не одновимірних питань. Тому особливого значення у системі роботи вчителя історії надається виховній та позакласній роботі, що спрямовані на формування особистості, якій притаманні духовність, патріотизм, порядність, готовність протистояти глобальним викликам сучасності. Одним із важливих принципів організації виховної роботи взагалі й історії зокрема є нестандартний, нетрадиційний підхід, що викликає неподільну зацікавленість, активність, творчість учнів, робить їх суб'єктами діяльності.

Сьогодні активно поширюються клуби історичної реконструкції, які відновлюють військову форму, амуніцію, озброєння різних армій, хід баталій тощо. Залучення учнів до цієї діяльності створює умови для розвитку загальних, галузевих та предметних компетентностей, школярі зацікавлюються, отримують навички самостійності, творчості. Але реконструювати доцільно не тільки елементи військової історії. Формою виховних заходів з предмета обрали історико-культурну реконструкцію «Балу XIX століття» (у 9-класі) та ретровечоринки «Ми із джазу» (у 10-му класі). Метою заходів було зануритися в конкретну історичну епоху, яку учні вивчають за програмами всесвітньої історії та історії України в цих класах, ознайомлення з духовними та культурними традиціями відповідної епохи, розвиток та вдосконалення роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями. Підготовка кожного із запланованих заходів вимагає від бажаючих взяти участь у ньому – активності, ознайомлення з традиціями, манерою поведінки, костюмами, музикою і, зрозуміло, танцями.

Для підготовки до балу костюмів, інтер'єру, підбору музичного репертуару, знайомства з танцями були проведені консультації з фахівцями Луганського обласного коледжу культури та мистецтв, широко задіяні ресурси Інтернету, переглянута значна кількість художніх фільмів, наприклад, «Війна та мир» (режисер С.Бондарчук) тощо. Учні знайшли відео-фрагменти на яких були представлені бальні танці XIX століття: вальс, полонез, бальна полька тощо. Хронікальне кіно та фотодокументи були задіяні для знайомства з побутом, традиціями, музикою першої третини XX століття, а також з танцями цього часу – чарльстоном, танго, фокстротом, блюзом. На основі занурення в історичну епоху, знайомством з особливостями її духовної та культурної спадщини, учні паралелі 9-х класів, а на наступний навчальний рік вже 10-х класів вибудовували свій персональний образ, готували костюми, з бажанням ходили на репетиції де опановували танці відповідної епохи.

Незамінне місце ІКТ займають не тільки у підготовці балу та ретровечоринки, але й у

проведенні кожного із заходів. За допомогою уривків з художніх фільмів, музики тих часів створювалася атмосфера, своєрідна віртуальна обстановка, святковий настрій. Інформаційні технології допомагали моделювати кінотеатр, європейську кав'ярню 20-х рр. XX ст., фотосалон цього часу. Грамофон, ретротелефон та інші речі відповідної епохи доповнювали інтер'єр приміщення.

Отже, історико-культурна реконструкція балу XIX ст. та ретровечоринка 20 – 30-х рр. XX ст. стали знаковими подіями у системі виховної та позакласної роботи з історії у 9-му та 10-му класах відповідно. У процесі підготовки школярі проявили активність, творчість, старанність, ознайомились з духовною спадщиною періоду, який вони вивчали на уроках, ознайомились безпосередньо з побутом та музикою. Учні безпосередньо відчували специфіку та дух епохи, залучились до високих моральних традицій і ідеалів, отримали навички роботи над проектом у групі. До того ж значна кількість учнів навчилася танцювати, переборола своє упереджене ставлення до цієї форми суспільного спілкування.

Використання ІКТ у підготовці та проведенні заходів створило умови для поглиблення навичок знаходження та підбирання необхідної відео- та аудіо-інформації в Інтернеті. ІКТ-компетентність особливого вдосконалення знайшла в ході роботи з уривками з художніх фільмів для підготовки їх до використання під час проведення заходів. Учні, працюючи у групі, опанували та вдосконалювали навички роботи з програмою Windows Movie Maker та утилітою Free Audio Dub 1.2, за допомогою яких монтували кінофрагменти з різних фільмів, відбирали та комплектували музикальну частину заходів, готували фонограми, слайди та відео-фрагменти для відтворення специфіки відповідної епохи, створення морально-психологічного настрою.

Отже, ІКТ надали широкі можливості для вдосконалення виховної та позакласної роботи з історії, сприяли створенню ситуації зацікавленості, творчості, співпраці. Учні отримали конкретну справу в рамках якої вдосконалювали свої інформаційно-комунікаційні компетентності. Особливе значення проведених заходів полягає у тому, що старшокласники у процесі підготовки і проведення балу та ретровечоринки стали безпосередніми суб'єктами діяльності. Високий рівень проведених історико-культурних ретроспектив сприяв формуванню та поглибленню почуттів колективізму, дружби, взаємодопомоги, поваги один до одного, усвідомленню цінності кожного члена колективу.

Одна з центральних тем в історії 11-го класу – Друга світова війна (1939 – 1945). Гострі питання та проблеми цього історичного періоду викликають неоднозначні оцінки та підходи до вирішення, а тому не можуть бути залишеними поза уваги вчителя історії в рамках системи виховної позакласної роботи.

З усього переліку складних питань увага у 2011 – 2012 навчальному році була зупинена на проблемі: «Хто винний у розв'язанні Другої Світової війни?», вирішення якої стало підсумковим заходом після вивчення відповідної теми на уроках, а проведений захід був у формі судового процесу.

Для підготовки до судового засідання кожен із учнів 11-го класу отримав конкретну роль у відповідності до форми заходу – судді, прокурора, адвоката, присяжного або експерта в галузі військових справ, економіки чи міжнародного права. Сторони звинувачення та захисту самостійно підбирали групи свідків. Під час підготовки до заходу учні сумлінно опанували навчальний матеріал шкільного підручника, зверталися до науково-публіцистичної літератури бібліотек міста. Але підготуватися до процесу на високому рівні сьогодні неможливо без активного та широкого залучення до цієї справи ІКТ. Для роботи над підбором матеріалу і підготовкою до виступу творчі групи та окремі учасники процесу активно використовували відеотеку кабінету історії – хронікально-документальні та науково-публіцистичні фільми, спогади ветеранів, свідчення очевидців та жертв війни. Деякі відео фрагменти були записані дітьми у процесі підготовки виступу. Важливим джерелом інформації стали домашні фотоархіви, для презентації яких учні задіяли сканери та підготували слайд-шоу на основі програми Microsoft Power Point.

Судовий процес проводився відповідно процедури, але не за визначеним заздалегідь сценарієм. Сторони судового розгляду, свідки, експерти не знали, які питання поставлять перед ними судді та опоненти, сторони захисту та звинувачення самостійно готували аргументи та вибудовували логіку виступу.

Потрібно підкреслити, що матеріали підготовлені учнями на основі ІКТ, дали можливість учасникам заходу наочно представити свою позицію та документально доводити свою точку зору.

Отже, під час підготовки та проведення позакласного заходу з історії «Хто винний у розв'язанні Другої Світової війни?» у формі судового процесу в учнів розвивались та вдосконалювались навички роботи з навчальною та науково-публіцистичною літературою, старшокласники вчилися відбирати, систематизувати, аналізувати та узагальнювати історичний

матеріал, вдосконалювали компетентність історичного мовлення, вміння формулювати, аргументувати власну точку зору та активно відстоювати її у гострій дискусії. Підбір аргументації, певна обмеженість у часі для виступу, змушували учнів прискіпливо ставитись до підбору та підготовки виступу, що позитивно впливає на розвиток критичного мислення кожного з учасників.

Місце ІКТ у проведеному заході важко переоцінити. Під час підготовки до процесу учні з зацікавленістю, у сприятливий час переглянули та проаналізували навчальні, хронікально-документальні та публіцистичні фільми до проблематики Другої світової війни (1939 – 1945), підбрали фотодокументи, широко використовували можливості Інтернету та соціальних мереж, консультувалися на форумах, монтували відео фрагменти та аудіо файли до процесу на основі програм Windows Movie Maker та Free Audio Dub 1.2.

Проведений захід сприяв формуванню загальних, суспільствознавчих та історичних компетентностей учнів, критичності мислення, самостійності, відповідальності, вміння працювати у групі. Важливим результатом процесу підготовки та проведення заходу стало формування духовних якостей особистості таких як: загострене відчуття справедливості, толерантність, співчуття до жертв війни, негативне ставлення до агресії та насильства, нетерпимості до расизму та ксенофобії.

Виховна робота з матеріалами теми: «Друга світова війна (1939 - 1945)» та «Україна під час Другої світової війни (1939 – 1945)» мала своє логічне продовження у високо емоційному заході «Реквієм», духовно-моральний потенціал якого на недосяжну височінь підняли функціональні можливості ІКТ. Захід складався з двох частин – інсценування поеми Р.Рождественського «Реквієм» та концерту «Пісні воєнних років».

Дійство починалося з відеоролика, змонтованого учнями під керівництвом учителя історії на основі хронікально-документальних фільмів, які задокументували звірятий оскал фашистського «нового порядку» в Україні, наочно продемонстрували прояви страхітливих наслідків фашизму, расизму, шовінізму та людиноненависницької політики гітлерівців. Інсценування поеми супроводжувалась уривками з творів Л. ван Бетховена «Лунна соната», Е.Гріга «Ранок», Д.Шостаковича «Ленінградська симфонія» та «Часи року» Вівальді. Перша частина закінчувалась демонстрацією фрагмента з художнього фільму Л.Бикова «Ати-бати йшли солдати», де був показаний бій взводу під командуванням молодшого лейтенанта І.Сусліна з армодією фашистських танків та героїчна загибель захисників Вітчизни. І коли на великому екрані на червоному фоні з'явився напис: «Стоявшим насмерть во имя жизни», до зали входили хлопці зі смолоскипами.

Під час концерту на екрані демонструвалися кадри хроніки часів Великої Вітчизняної війни, уривки з художніх фільмів «Звільнення» (реж. Ю.Озеров), «Вони боролися за Батьківщину» (реж. С.Бондарчук), «Зірка» (реж. М.Лебедев), «Два бійці» (реж. Л.Луковий) в яких презентувалися героїчні та драматичні епізоди страшної війни, що створювало атмосферу високого емоційного підйому.

У процесі підготовки та проведення «Реквієму» реалізовувався й виховний потенціал ІКТ. Пошукова робота, аналіз, підбір та обробка аудіо та відео файлів, їх монтаж, виховували: персональну відповідальність, сприяли творчості старшокласників, прояву ініціативи, а це вимагало опанування, вдосконалення й розвитку нових вмінь та навичок роботи з програмами по обробці цифрового матеріалу, використання функціональних можливостей програм Microsoft Power Point, Windows Movie Maker та Free Audio Dub 1.2.

Важливе значення для виховання патріотизму, любові до Батьківщини, формування навичок самостійності, вдосконалення мовленнєвої та інформаційно-комунікаційної компетентностей мають виховні позакласні заходи суспільно-політичного значення. Так на початку 2010 – 2011 навчального року у 10-му класі історичного профілю стартував проект «Великі українці очима старшокласників гімназії». Група учнів із двох осіб або кожний учень індивідуально (за власним бажанням) обирали історичну особу, яка з їхньої точки зору внесла найбільш вагомий внесок в становлення, розбудову або розвиток України й тому школярі вважають цю особу великою. Довести свій вибір учні мали шляхом підготовки роботи та публічно її представити. Аудиторією, яка шляхом голосування формувала рейтинг учасників, виступили учні 9-х та 10-х класів, які протягом кількох тижнів знайомилися на загальних класних годинах з творчими роботами учнів профільного історичного класу.

За такою ж схемою та принципами у 2011 – 2012 н. р. реалізовувався в гімназії проект «Гордість країни». Завдання учнів полягало у тому, щоб знайти та представити події, факти, людей, досягнення у галузі науки, культури, спорту незалежної України, якими може пишатися сучасний українець.

Голосування присутніх (учнів 10 – 11 кл.) надавало додатковий стимул у роботі. Успіх участі

в проєкті залежав виключно від самого учасника, якому треба було підібрати матеріал та цікаво його презентувати як в електронній так і в усній формі. Оцінювалося: вільне володіння матеріалом, емоційність викладення, вміння встановити контакт з аудиторією. Під час підготовки презентацій учні активізували свої вміння пошуку та підбору інформації як у бібліотеках так і в Інтернеті, навички роботи з аудіо- та відео- файлами.

Робота над обраними проєктами як у 10-му так і в 11-му класах вимагала від учнів детального ознайомлення з темою та всебічного її опрацювання. Учасники продумували зміст і форму презентації, обирали найбільш переконливі аргументи для доведення своєї точки зору, готували слайд-шоу з максимально ефективним використанням функціональних можливостей ІКТ.

Підготовка проєкту вимагала від учасників значного рівня інформаційно-комунікаційної компетентності, вміння знайти інформацію (у тому числі в Інтернеті), проаналізувати її та відібрати найбільш переконливі факти. Для реалізації цих завдань учням у нагоді стали вміння працювати з програмами по підготовці презентацій та відеороликів для донесення до аудиторії своєї точки зору.

Отже, використання ІКТ у системі виховної роботи вчителя історії стали важливим фактором формування загальних, суспільствознавчих та історичних компетентностей членів сучасного суспільства, а опанування учнями інформаційних технологій позитивно впливає на підвищення їхньої власної конкурентоспроможності в майбутньому.

ІКТ виступають додатковим джерелом інформації до якого необхідно підходити компетентно й критично, вони стають засобом підготовки, демонстрації та аргументації учнем своєї позиції.

Вчитель історії при підготовці та проведенні позакласних та позаурочних заходів за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій виховує відповідальність, самостійність, громадсько-гуманістичні почуття, створює обстановку духовного підйому, досягає катарсису.

Наступними шляхами досліджень бачимо виявлення, аналіз та презентація специфіки використання ІКТ на уроках громадянської освіти, предметах філософського та художнього циклу, у системі позакласної та позаурочної роботи вчителя суспільствознавчих дисциплін загальнонавчального закладу.

Список використаної літератури

1. Бурлака О.В. Досвід використання ІКТ в організації виховних заходів патріотичного спрямування. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oipop.net/content/view/1391/71/> – Назва з екрана.
2. Гой Л.А. Досвід використання ІКТ та можливостей мережі Інтернет у вихованні дітей та учнівської молоді. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oipop.net/content/view/1391/71/> – Назва з екрана.
3. Гончарова І.П. Медіакультура як складова виховної системи в роботі з групою. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://center-polygraph.org.ua/pdf/conc.pdf> – Назва з екрана.
4. Гончарик О.Ф. Навчаючи – виховуємо / О.Ф. Гончарик., Н.М. Олефіренко, С.І. Ходоровської. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oipop.net/content/view/1391/71/> – Назва з екрана.
5. Зиммель Г. Досвід використання ІКТ та можливостей мережі Інтернет у вихованні дітей та учнівської молоді у загальноосвітній школі I – III ступенів № 2 м. Сміла. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oipop.net/content/view/1391/71/> – Назва з екрана.
6. Киян Л.М. Досвід використання інформаційно-комунікаційних технологій та можливостей мережі Інтернет у вихованні дітей та учнівської молоді Драбова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oipop.net/content/view/1391/71/> – Назва з екрана.
7. Нежданова Л.І. Використання ІКТ у позакласній роботі з української літератури з метою формування гуманістичних цінностей старшокласників. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Tmpvd/2010_14_2/17.pdf – Назва з екрана.
8. Опис моделі «Інформаційно-комунікаційні технології навчально-виховного процесу в Харківській гімназії № 47. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kharkivosvita.net.ua/files/sc47.pdf> – Назва з екрана.
9. Отрошко Т.В. Організація позакласної та виховної роботи з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/NzKp/2008_21/23.pdf – Назва з екрана.

Стаття надійшла до редакції 20.02.2013

С. И. Нетёсов, С. Ф. Нетёсова. Информационно-коммуникационные технологии в системе внеклассной работы учителя истории

Работа направлена на исследование и обобщение методов и целей использования ИКТ во внеклассной работе учителя истории.

В статье анализируется «Бал XIX столетия», ретровечеринка «Мы из джаза», судебный процесс по проблеме: «Кто виноват в развязывании Второй мировой войны?» Отмечено, что подготовка и проведение мероприятий знакомит с культурными традициями эпохи, формирует сочувствие к жертвам войны, воспитывает неприятие агрессии и ксенофобии, способствует усовершенствованию навыков работы с ИКТ. Особое значение в воспитательном процессе авторы видят в высоко эмоциональном мероприятии «Реквием», духовно-нравственное значение которого на недостижимую высоту подняли функциональные возможности ИКТ.

Использование ИКТ во внеклассной работе учителя истории предоставляет дополнительные возможности для воспитания гражданско-гуманистических чувств, достижения катарсиса.

Ключевые слова: *информационно-коммуникационные технологии, воспитательный процесс, воспитательный потенциал, внеклассная работа по истории, гуманизм, катарсис.*

S. Netesov, S. Netesova. Information and Communication Technologies in Extracurricular Work of History Teachers

The paper considers the methods and purposes of ICT use in the educational and extracurricular work of a history teacher.

We discuss historical and cultural reconstruction – "Ball of the nineteenth century" (9 form) and a Retro party "We are from jazz" (10 form). Events acquaint students with the spiritual and cultural traditions, improve ICT skills, with the norms of behaviour, costumes, music and dancing.

Preparing for the ball, students showed their creative work, learnt about the cultural heritage and learnt how to dance. The work was aimed at enhancing Internet search skills and selecting the suitable video and audio information, students improved skills of working with such programs and tools as Windows Movie Maker, Free Audio Dub 1.2 etc.

Preparing and holding the Ball and the Retro party demanded of the students to be the direct subjects of activity. The Activities promote formation and deepening the sense of teamwork, understanding of the value of each member of the team.

Fundamental themes of the curriculum are integral parts of the educational process in history. In this regard, the authors analyze an event in the form of a trial: "Who is guilty out breaking the Second World War?" During its preparatory work students improved skills in working with literature, studied historical material, argued their position and defended it in a discussion.

ICT in the activity was used to view and analyze a film, photo-documents, to mount video and audio files.

Of particular importance was a highly emotional event "Requiem". Its spiritual and moral values were raised to the unattainable heights due to the functionality of ICT.

Teacher of history in the preparation and implementation of extracurricular activities using ICT brings up responsibility, independence, social and humanistic feelings, creates an environment of spiritual recovery, reaching catharsis.

Key words: *information and communication technology, educational process, educational potential, extracurricular work of history, humanity, catharsis.*